

Motion till riksdagen 2017/18:293

av **Kerstin Lundgren (C)**

med anledning av skr. 2016/17:196 Sveriges samlade politik för internationell civil och militär krishantering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska internationella civila och militära krishanteringsinsatser bör komplettera och stödja varandra, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bidra till och söka synergier mellan olika typer av stöd till konflikt- och postkonfliktländer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska stärka sin förmåga att genomföra civila och militära krishanteringsinsatser samt om att ökat försvarssamarbete inom EU kan stärka EU:s samlade krishanteringsförmåga, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Centerpartiet vill att Sverige ska vara berett att delta i insatser under FN-, EU- eller Natoflagg. En viktig utgångspunkt för de internationella civila och militära krishanteringsinsatser som Sverige deltar i är att bidra till långsiktig utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter. Centerpartiet vill att Sverige ska bidra till och söka synergier mellan olika typer av stöd till konflikt- och postkonfliktländer. Ur vårt sätt att se det är det därför olyckligt att regeringen fokuserar nästan ensidigt på civila krishanteringsinsatser. Budgeten för militära internationella insatser har enligt skrivelsen minskat med hälften sedan 2015, samtidigt som regeringen tillägnar betydande nya resurser till civila insatser. Samtidigt saknas inte konfliktområden. Även om svensk försvarsförmåga ska öka med fokus på det territoriella försvaret måste vi kunna bidra också till internationella militära insatser. Helhetsperspektivet saknas i skrivelsen.

Regeringen fokuserar så pass mycket på civila insatser att de militära insatserna känns bortglömda. Skrivelsen behöver balanseras tydligare mellan civila och militära insatser. Nästan uteslutande fokuseras på konfliktförebyggande åtgärder och långsiktiga civila insatser, snarare än militära insatser. Regeringen blir svaret skyldig på hur militära konflikter kan lösas och långsiktig säkerhet skapas. Konfliktförebyggande arbete och återuppbyggnad är oerhört viktigt, men som världen ser ut i dag behövs samtidigt ett säkerhetsperspektiv, där den militära insatsen inte sällan är en förutsättning för de mer civila insatsdelarna. Regeringen blir svaret skyldig på hur omfokuseringen till civila insatser ska förhindra våld och väpnade konflikter och på hur civila insatser ska kunna genomföras säkert när fokus skiftar från militära insatser till civila insatser. Centerpartiet menar att båda delarna behövs.

På samma sätt är det olyckligt att regeringen i princip ensidigt fokuserar på jämställdhet och endast kortfattat lyfter andra säkerhetsutmaningar som t.ex. klimatförändringar eller andra orsaker till att människor exempelvis flyr sina hemländer. Det är därför inte tydligt vad regeringen menar när de säger sig förespråka en bred syn på säkerhet. Resonemangen om jämställdhet är tyvärr ofta också ospecifikt formulerade och utan konkretion. Vad regeringen vill göra på jämställdhetsområdet förblir trots många fina ord otydligt.

EU

Centerpartiet vill att EU utvecklar förmågan att samordna och leda insatser, civila och militära, i tredjeland. Vi vill att EU tar större ansvar för internationell fred och säkerhet, inte minst i närområdet, både civilt och militärt. Därför är det viktigt att EU också har en militär snabbinsatsförmåga, där de stridsgrupper som redan finns kan finansieras och användas i praktiken.

Att skapa s.k. Civil Support Teams inom EU, en sorts snabbinsatsstyrka för civila kompetenser, är intressant, men tanken påminner också om det arbete som i dag finns inom ramen för civilskyddsmekanismen där medlemsländerna, med EU som samordnande funktion, ställer resurser till förfogande till s.k. räddningstjänst- och katastrofinsatser både inom och utom unionen. Centerpartiet menar att även om en civil insatsförmåga är viktigt behöver lärdomar dras från erfarenheterna av både europeiska snabbinsatsförmåge-/stridsgrupperna och civilskyddsmekanismens arbete så att inte parallella strukturer byggs upp eller en funktion skapas som likt stridsgrupperna inte används. Även aspekter som samövning, ledning av insatsen etc. behöver utvecklas.

Vi önskar också att regeringen hade haft förslag på hur EU:s militära snabbinsatsstyrka skulle kunna utvecklas så att den används. Tyvärr saknas detta i skrivelsen. Det finns flera sätt att skapa säkerhet i Europa och Europas närområde än att öka det civila konfliktförebyggande arbetet med fokus på jämställdhet, sätt som också involverar militära insatser, både fredsfrämjande, fredsuppehållande och militära utbildningsinsatser.

Centerpartiet vill att EU genom ökat försvarssamarbete, förmågeutveckling och materielsamarbeten och forskning bidrar till att stärka de nationella försvarsmakternas möjlighet att delta i internationella krishanteringsinsatser. När de nationella försvarsmakterna stärks stärks också EU:s möjligheter att genomföra insatser utanför unionen. Det är viktigt. Tyvärr saknas resonemang från regeringen om hur EU genom

ökat samarbete kan bidra till militär förmågeutveckling och därmed också unionens samlade förmåga till militära krishanteringsinsatser. Regeringen missar helheten än en gång.

Nato

På få ställen blir regeringens dubbelspel och målkonflikter lika tydliga som Sveriges i förhållandet till Nato. Regeringens resonemang i Natoavsnittet påminner i mångt och mycket om Storbritanniens brexitretorik, där man vill både ha kakan kvar och äta den.

Regeringen vill att Sverige ska fortsätta vara en aktiv part och fördjupa samarbetet med Nato och konstaterar att en hörnsten i svensk säkerhetspolitik är att bygga säkerhet tillsammans med andra. Regeringen vill att Sverige ska vara pådrivande för att Natos partnerländer involveras mer i beslutsprocesser, men trots det vidhåller regeringen fortfarande att Sverige är militärt alliansfritt. Det ter sig alltmer verklighetsfrånvänt och blir en lek med ord snarare än ett verklighetsförankrat påstående. Regeringen framhåller även att Sveriges militära alliansfrihet syftar till att skapa förutsägbarhet, vilket är väldigt märkligt givet att vi genom att stå utanför Nato inte kan räkna med stöd från andra länder om vi skulle bli attackerade. Regeringen blir därför svaret skyldig på hur Sverige ska kunna ha en förutsägbar försvarsplanering när vi inte vet vilka länder vi kan få stöd av vid en eventuell konflikt när vi uppenbarligen inte har förmågan på egen hand. Att Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra gäller tydligen inte vårt eget försvar.

FN

Även i avsnittet om FN fokuserar regeringen övervägande på konfliktförebyggande insatser och civil krishantering. Fokus för regeringen ligger även här på jämställdhetsåtgärder och uppförandekoder, snarare än en diskussion om vad regeringen anser att FN:s roll bör vara i oros- och konflikthärdar som Kongo, Afghanistan eller Syrien. Skrivelsen nämner inte heller något om reformer för FN:s system för att åstadkomma en mer handlingskraftig organisation.

Kerstin Lundgren (C)